beek
uw gemeente.

Formulier voor het indienen van vragen voor de vragenweek

Naam: Dennis van Es

Fractie: Beek Lokaal

Vragen bij agendapunt 5, Commissie BSM van 3 november 2026.

Raadstukken: BSM Beek Samen Weerbaar 2026 - 2030

Vra(a)g(en):

In de nota reserves en voorzieningen 2024 is vastgelegd dat het aantal en de omvang van bestemmingsreserves zoveel mogelijk worden beperkt en dat de realisatie van beleidsdoelen zoveel mogelijk via de exploitatie verloopt, zodat een integrale afweging kan plaatsvinden. De nota bepaalt daarnaast dat bij het instellen van een reserve onder meer de maximale omvang, inclusief onderbouwing, moet worden aangegeven.

Tegen deze achtergrond de volgende vragen:

1. Waarom kiest het college voor een bestemmingsreserve van maximaal € 200.000, gevoed vanuit de algemene reserve, terwijl de concrete uitvoeringsactiviteiten, prioriteiten en financiële behoefte pas na de nulmeting en analyses worden vastgesteld? Waarom worden de verwachte uitgaven niet gefaseerd opgenomen in de reguliere begroting, zodat deze jaarlijks integraal kunnen worden afgewogen?

Het college stelt voor om voor Beek Samen Weerbaar 2026–2030 een bestemmingsreserve van maximaal € 200.000 in te stellen, omdat sprake is van een meerjarige, samenhangende opgave waarvan de concrete maatregelen en financiële behoefte gedurende de uitvoering verder worden uitgewerkt. Een bestemmingsreserve is een bedrag dat de raad voor een bepaald doel apart zet.

De aanpak bestaat uit twee fasen. In de eerste fase worden een lokale nulmeting, afhankelijkheidsanalyse en gap-analyse uitgevoerd. De nulmeting brengt de huidige voorbereiding in beeld. De afhankelijkheidsanalyse laat zien welke bedrijfsprocessen, informatiesystemen en/of middelen van elkaar afhankelijk zijn. De gap-analyse vergelijkt de huidige voorbereiding met het gewenste niveau van weerbaarheid en maakt duidelijk wat nog ontbreekt en welke maatregelen nodig zijn. Deze werkzaamheden vragen niet alleen inzet van de gemeentelijke organisatie, maar kunnen ook aanvullende kosten met zich meebrengen, bijvoorbeeld voor onderzoek, het verzamelen en analyseren van informatie, participatie en specialistische ondersteuning.

Tegelijkertijd wil de gemeente niet wachten met het vergroten van de bewustwording onder inwoners. Daarom wordt in fase 1 ook een kleinschalige bewustwordings- en participatiecampagne voorzien. Deze campagne heeft een tweeledig doel: inwoners stimuleren om deel te nemen aan de aanvullende vragenlijst en hen met een eerste herkenbare boodschap aanzetten om na te denken over hun voorbereiding op langdurige verstoringen.

De resultaten van fase 1 vormen vervolgens de basis voor de bestuurlijke prioritering en de verdere uitwerking van maatregelen binnen de acht samenhangende bouwstenen.

Een meerjarige reserve houdt middelen beschikbaar voor de looptijd van het programma. Zo kan de inzet binnen de geldende bevoegdheden worden aangepast aan nieuwe inzichten, landelijke en regionale ontwikkelingen en kansen voor samenwerking. De verwachte uitgaven en de daarvoor benodigde onttrekkingen aan de reserve blijven onderdeel van de reguliere begroting en eventuele begrotingswijzigingen. Ook de noodzaak en omvang van de reserve worden jaarlijks beoordeeld. De reserve vervangt de jaarlijkse integrale afweging dus niet.

Dat neemt niet weg dat de gemeenteraad zijn budgetrecht (de bevoegdheid om financiële kaders vast te stellen en uitgaven toe te staan) en controlerende rol behoudt. De reserve is bedoeld als financieel kader voor deze tijdelijke programmaopgave en niet als vrijbrief voor onbegrensde bestedingen.

2. Op basis van welke berekening is het plafond van € 200.000 bepaald, terwijl de daadwerkelijke financiële behoefte nog niet bekend is? Hoe is deze omvang getoetst aan de instellingscriteria van de nota reserves en voorzieningen 2024?

Het voorgestelde bedrag van maximaal € 200.000 is een begrensd financieel kader voor de voorbereiding en gefaseerde uitvoering van Beek Samen Weerbaar 2026–2030. Het is nadrukkelijk geen definitieve kostprijsberekening van alle maatregelen binnen de acht bouwstenen.

Bij de beoordeling van de omvang moet rekening worden gehouden met zowel de kosten van de eerste onderzoeks- en participatiefase als de mogelijke investeringen die daaruit voortkomen. Daarbij gaat het onder meer om de nulmeting, aanvullende analyses, een eerste bewustwordingscampagne, eventuele specialistische ondersteuning, het versterken van de gemeentelijke continuïteit, communicatie en de verdere ontwikkeling van noodsteunpunten. Een noodsteunpunt is een herkenbare fysieke plek waar inwoners bij uitval van de gebruikelijke communicatie terechtkunnen voor informatie en het doorgeven van hulpvragen en signalen.

Een belangrijk aandachtspunt is dat de inrichting en het operationeel maken van een noodsteunpunt aanzienlijke middelen kunnen vragen. Vanuit de eerste signalen rond de regionale oefeningen noodsteunpunten van VRZL is een indicatief bedrag van circa € 100.000 per noodsteunpunt genoemd. Dit bedrag is nog niet vastgesteld als kostenraming voor de situatie in Beek en moet nader worden onderbouwd, onder meer op basis van de regionale evaluatie en de lokale uitgangssituatie. Bij het kiezen van het opzetten van één noodsteunpunt (zijnde het gemeentehuis) zal het bedrag voor Beek aanzienlijk lager liggen omdat er voor de pilot waar Beek aan heeft deelgenomen al veel benodigdheden zijn ingericht.

Deze indicatie illustreert wel dat de financiële ruimte beperkt is. Het voorgestelde bedrag van € 200.000 biedt ruimte om de eerste stappen te zetten en keuzes te maken, maar biedt geen garantie dat alle ambities binnen de looptijd volledig kunnen worden gerealiseerd.

Juist daarom worden na de nulmeting, afhankelijkheidsanalyse en gap-analyse de prioriteiten, kostenramingen en uitvoeringsmogelijkheden nader uitgewerkt en bestuurlijk voorgelegd.

Het voorstel vermeldt de naam en het doel van de reserve, de eenmalige voeding vanuit de algemene reserve, de maximale omvang, de looptijd 2026–2030 en de beoogde beschikkingsbevoegdheid van het college. De indicatieve verdeling biedt een eerste onderbouwing van de omvang. Voor een volledige toets aan de nota reserves en voorzieningen 2024 moet ook de beherende afdeling worden benoemd en moet de onderbouwing van de omvang voldoende inzichtelijk zijn. Bij beëindiging gelden de regels uit de nota: opheffing gebeurt bij raadsbesluit, rekening houdend met resterende verplichtingen; vrijvallende middelen gaan naar de algemene reserve.

3. Hoe wordt geborgd dat de reserve uitsluitend wordt ingezet voor incidentele, aanvullende maatregelen en niet voor reguliere bedrijfsvoering of structurele lasten? Hoe wordt voorkomen dat na afloop van de reserveperiode in 2030 structurele uitgaven ontstaan waarvoor nog geen dekking is geregeld?

De voorgestelde bestemmingsreserve is bedoeld voor tijdelijke, projectmatige uitgaven die rechtstreeks bijdragen aan de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering van Beek Samen Weerbaar 2026–2030. De financiële uitwerking hiervan zal worden vastgelegd in een projectplan.

Daarbij kan onder meer worden gedacht aan aanvullende onderzoeken, tijdelijke externe ondersteuning, een eerste bewustwordings- en participatiecampagne, voorbereidende werkzaamheden, incidentele voorzieningen en het ontwikkelen of beproeven van maatregelen.

Reguliere bedrijfsvoering en bestaande structurele taken blijven onderdeel van de reguliere begroting. De tijdelijke reserve wordt alleen ingezet voor aanvullende, incidentele maatregelen die rechtstreeks uit dit programma voortvloeien.

Bij iedere voorgestelde maatregel wordt onderscheid gemaakt tussen eenmalige investerings- of ontwikkelkosten en eventuele terugkerende kosten, zoals beheer, onderhoud, personele inzet, vervanging en instandhouding.

Dit is met name relevant voor voorzieningen zoals noodsteunpunten. Een eenmalige investering in de inrichting betekent immers niet dat de voorziening daarna zonder aanvullende inzet operationeel kan blijven.

Maatregelen die na 2030 structurele lasten veroorzaken, worden daarom vooraf voorzien van een afzonderlijke financiële en organisatorische onderbouwing. Structurele verplichtingen worden niet aangegaan zonder dat daarvoor de benodigde dekking en besluitvorming zijn geregeld.

Op die manier wordt voorkomen dat de tijdelijke reserve leidt tot ongedekte structurele uitgaven.

4. Welke concrete uitgaven kan het college binnen het voorgestelde doel zelfstandig uit deze reserve financieren en op welke wijze wordt de raad voorafgaand aan de uitvoering en gedurende de looptijd in staat gesteld de noodzaak, prioritering en rechtmatigheid van deze uitgaven te beoordelen?

Het college kan binnen het voorgestelde doel uitgaven doen die rechtstreeks bijdragen aan de voorbereiding en uitvoering van Beek Samen Weerbaar 2026–2030, voor zover deze passen binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders, beschikbare budgetten en verleende bevoegdheden. Alleen het instellen van de reserve is geen onbeperkte toestemming om uitgaven te doen.

Het betreft bijvoorbeeld kosten voor de nulmeting en analyses, aanvullende participatie en communicatie, tijdelijke specialistische ondersteuning en incidentele maatregelen die voortvloeien uit de bestuurlijk geprioriteerde aanpak. Het projectplan werkt de noodzaak, prioritering, kosten en planning uit. Voor vaststelling wordt het onder meer getoetst door financiën, die toezien op de financiële kaders en beheersing, en door juridische zaken.

Gedurende de looptijd vindt jaarlijks financiële en inhoudelijke verantwoording plaats via de planning-en-controlcyclus: de begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken. Daarnaast ontvangt de raad de tussenevaluatie in 2028 en de eindevaluatie uiterlijk in 2030. Bij substantiële wijzigingen van de doelen, bestedingscategorieën, totale financiële omvang, het risicoprofiel of structurele verplichtingen wordt de raad afzonderlijk om besluitvorming gevraagd. Wanneer de raad het wenselijk acht is het mogelijk om jaarlijks een Raadsinformatie avond te verzorgen rondom dit thema.